

แผนการจัดการเรียนรู้

ชื่อ-นามสกุล นายกิตติวัฒน์ แฝงบุญ	โรงเรียนปทุมราชวงศา
รายวิชา สังคมศึกษาพื้นฐาน 3	ระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 5
ชื่อหน่วยการเรียนรู้ เศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็ง	เวลา 9 ชั่วโมง
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน	เวลา 3 ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ

การพัฒนาเศรษฐกิจของชุมชน คือ การรู้เท่าทันปัญหาที่เกิดขึ้นพร้อม ๆ กับการวิเคราะห์หาสาเหตุและผลกระทบ จะนำไปสู่แนวทางการแก้ไขและแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนท้องถิ่นได้

2. มาตรฐานและตัวชี้วัด

มาตรฐานการเรียนรู้ ส 3.1 เข้าใจและสามารถบริหารจัดการทรัพยากรในการผลิตและการบริโภค การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า รวมทั้งเข้าใจหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพ

ตัวชี้วัด ม 4-6/4 วิเคราะห์ปัญหาทางเศรษฐกิจในชุมชนและเสนอแนวทางแก้ไข

3. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1) สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร

ตัวชี้วัดที่ 4 เลือกใช้วิธีการสื่อสาร

พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 1 เลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม

2) สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด

ตัวชี้วัดที่ 2 คิดขั้นสูง

พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 2 คิดอย่างสร้างสรรค์เพื่อนำไปสู่การประยุกต์สร้างสิ่งใหม่ในทางบวกเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

3) สมรรถนะที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

ตัวชี้วัดที่ 2 ผลลัพธ์ของการแก้ปัญหา

พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 1 คุณภาพของผลงานที่เกิดจากการแก้ปัญหา

4) สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

ตัวชี้วัดที่ 3 ทำงานและอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข

พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 1 ทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ สามารถแสดงความคิดเห็นของตนยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

5) สมรรถนะที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

ตัวชี้วัดที่ 1 เลือกและใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาตนเองและสังคม

พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 4 เลือกและใช้เทคโนโลยีในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

4. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

- 1) มีวินัย
- 2) ใฝ่เรียนรู้
- 3) มุ่งมั่นในการทำงาน
- 4) มีจิตสาธารณะ

5. เป้าหมายเชิงสมรรถนะ

เสนอแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนจากการวิเคราะห์ปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งลงมือปฏิบัติช่วยเหลือชุมชน

6. จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เสนอแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนของตนเองได้ (K)
2. ช่วยเหลือร้านค้าในชุมชน (S)
3. เห็นคุณค่าและความสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน (A)

7. เนื้อหาสาระ

1. ศึกษาสาเหตุของปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่น (อำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ)
2. เสนอแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน
3. นำแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจไปช่วยเหลือชุมชน

8. สื่อและแหล่งเรียนรู้

1. รูปภาพบรรยากาศร้านค้าในตลาดของชุมชน
2. Mentimeter
3. Padlet
4. กิจกรรมบริหารสมอง (Brain gym) จาก <https://www.youtube.com/watch?v=IY0dG3ZJBck>
5. กระดาษชาร์ต

9. วิธีการดำเนินกิจกรรมตามแนวทาง Active Learning โดยใช้รูปแบบการสอนสืบสอบหาความรู้ (5E)

ชั่วโมงที่ 1

ขั้นที่ 1 สร้างความสนใจ (Engagement) 10 นาที

1. ครูกล่าวทักทายนักเรียน
2. กิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ กิจกรรมบริหารสมอง (Brain gym)
3. ครูนำเสนอรูปภาพบรรยากาศร้านค้าในตลาดของชุมชนที่เงียบเหงาไม่มีลูกค้า แล้วตั้งคำถามผ่าน Mentimeter และร่วมอภิปรายผลกับนักเรียน

คำถาม นักเรียนคิดว่าปัญหาของเศรษฐกิจในชุมชนที่เกิดขึ้นมีสาเหตุมาจากอะไร

แนวคำตอบ เศรษฐกิจไม่ดี, คนไม่มีเงิน, คนส่วนใหญ่ไปซื้อของออนไลน์ เป็นต้น

ขั้นที่ 2 สำรวจและค้นหา (Exploration) 20 นาที

4. ครูแบ่งกลุ่มให้นักเรียนออกเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มละ 6-7 คน โดยละความสามารถ

5. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำกิจกรรมแผนผังก้างปลา เรื่อง ปัญหาและแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน ลงในกระดาษชาร์ท โดยมีหัวข้อที่ต้องร่วมกันวิเคราะห์ ได้แก่ 1) ปัญหาเศรษฐกิจในชุมชน 2) สาเหตุของปัญหา 3) แนวทางแก้ไขและพัฒนา

ขั้นที่ 3 อธิบาย (Explanation) 25 นาที

6. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอแผนผังก้างปลา เวล่านำเสนอกกลุ่มละไม่เกิน 5 นาที

7. นักเรียนทุกกลุ่มร่วมกันอภิปรายในหัวข้อ พวกเราจะช่วยเหลือร้านค้าในชุมชนได้อย่างไร

8. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางการช่วยเหลือร้านค้าในชุมชน

ขั้นที่ 4 ขยายความรู้ (Elaboration) 5 นาที

9. ครูอธิบายกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาเศรษฐกิจร้านค้าในชุมชน โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1) นักเรียนลงพื้นที่ในชุมชนเลือกร้านค้าที่นักเรียนต้องการจะช่วยเหลือ กลุ่มละ 1 ร้าน

2) กิจกรรมที่นักเรียนจะต้องช่วยเหลือร้านค้า ได้แก่ 2.1) การช่วยประชาสัมพันธ์ร้านค้า เช่น การสร้างช่องทางการติดต่อสื่อสารในสื่อออนไลน์ต่าง ๆ 2.2) การออกแบบโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ร้านค้า 2.3) การทำคลิปวิดีโอโฆษณาร้านค้าอย่างสั้นไม่เกิน 2 นาที 2.4) แนวทางอื่น ๆ ที่กลุ่มของนักเรียนทำเพิ่มเติม โดยให้นักเรียนลงพื้นที่สำรวจและเลือกร้านค้าที่นักเรียนสนใจมานำเสนอครูในคาบถัดไป 2.5) การประกวดยอด Engagement ของเพจประชาสัมพันธ์ของแต่ละกลุ่มเพื่อเป็นการกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจในการทำงานของนักเรียน

ชั่วโมงที่ 2

กิจกรรมเตรียมความพร้อม 10 นาที

ครูกล่าวทักทายนักเรียนและพานักเรียนทำกิจกรรมเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ผ่านการเช็คชื่อ โดยให้นักเรียนตอบกลับครูเป็นชื่อธุรกิจโดยไม่ให้ซ้ำคำตอบเพื่อให้นักเรียนได้รู้จักธุรกิจที่หลากหลาย

ขั้นที่ 4 ขยายความรู้ (Elaboration) 50 นาที

10. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอความคืบหน้าของกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาเศรษฐกิจร้านค้าในชุมชน ประเด็นการนำเสนอ ได้แก่ 1) ร้านค้าที่เลือก 2) สาเหตุที่เลือก 3) แนวทางการช่วยเหลือร้านค้า นักเรียนแต่ละกลุ่มมีเวลานำเสนอกกลุ่มละ 5 นาที

11. นักเรียนแต่ละกลุ่มประชุมวางแผนการทำงาน

12. ครูประเมินผลจากสิ่งที่นักเรียนนำเสนอแล้ววิเคราะห์ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้น พร้อมทั้งให้คำแนะนำเพิ่มเติมในแต่ละกลุ่ม

ชั่วโมงที่ 3

กิจกรรมเตรียมความพร้อม 5 นาที

ครูกล่าวทักทายนักเรียนและพานักเรียนทำกิจกรรมเพื่อความพร้อมผ่านการนับเลข 1-10 เป็นภาษามือและภาษามือเบื้องต้น เช่น ขอบคุณ, ขอโทษ, รัก, หิว เป็นต้น

ขั้นที่ 4 ขยายความรู้ (Elaboration) 45 นาที

13. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของการทำกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาเศรษฐกิจร้านค้าในชุมชน โดยกลุ่มที่จะนำเสนอถัดไปต้องให้คำแนะนำติชมกลุ่มเพื่อนที่นำเสนอ โดยใช้เทคนิค Sandwich Feedback ได้แก่ 1) ชื่นชม 2) แนะนำ 3) ให้กำลังใจ โดยกำหนดเวลานำเสนอกลุ่มละ ไม่เกิน 7 นาที

ขั้นที่ 5 ประเมินผล (Evaluation) 10 นาที

14. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคทฤษฎีตะกร้า 3 ใบ (มารุต พัฒนาผล, 2564) 3 ประเด็น ได้แก่ 1) รู้สึอย่างไร 2) เรียนรู้อะไร 3) จะนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างไร ผ่าน Padlet

10. การวัดและการประเมินผล

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์
1. เสนอแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนของตนเองได้ (K)	การประเมินแผนผังก้างปลา เรื่อง ปัญหาและแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน	แบบประเมินแผนผังก้างปลา เรื่อง ปัญหาและแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน 	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์
2. ช่วยเหลือร้านค้าในชุมชน (S)	การประเมินกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาเศรษฐกิจร้านค้าในชุมชน	แบบประเมินกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาเศรษฐกิจร้านค้าในชุมชน 	ร้อยละ 60 ผ่านเกณฑ์

สิ่งที่ต้องการวัด	วิธีการวัด	เครื่องมือที่ใช้วัด	เกณฑ์
3. เห็นคุณค่าและความสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน (A)	การสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้	แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ 	ระดับคุณภาพดีผ่านเกณฑ์
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	การประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	แบบประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 	ระดับคุณภาพดีผ่านเกณฑ์
คุณลักษณะอันพึงประสงค์	การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน มีจิตสาธารณะ	แบบประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน มีจิตสาธารณะ 	ระดับคุณภาพดีผ่านเกณฑ์

11. บันทึกหลังการจัดการเรียนรู้

ผลการเรียนรู้

จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ 1: เสนอแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนของตนเองได้ (K)

นักเรียนทุกกลุ่มมีคะแนนการประเมินแผนผังก้างปลา เรื่อง แนวทางพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนผ่านเกณฑ์ ซึ่งแสดงว่ามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนของตนเองได้ โดยการวิเคราะห์สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน พร้อมทั้งหาสาเหตุ จนนำไปสู่แนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนของตนเอง

จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ 2: ช่วยเหลือร้านค้าในชุมชน (S)

ผลงานของนักเรียนทุกกลุ่มผ่านเกณฑ์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าจิตอาสาพัฒนาร้านค้าในชุมชนสามารถช่วยเหลือร้านค้าในชุมชนได้ โดยการสร้างเพจประชาสัมพันธ์ร้านค้าผ่านสื่อออนไลน์ต่างๆ มีการจัดทำโปสเตอร์โฆษณาสินค้า การทำวิดีโอประชาสัมพันธ์ ช่วยให้มีคนรู้จักร้านค้าเพิ่มมากขึ้น

จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ 3: เห็นคุณค่าและความสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน (A)

นักเรียนร้อยละ 86 มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก และนักเรียนร้อยละ 14 มีผลการประเมินในระดับดี แสดงให้เห็นว่านักเรียนทุกคนเห็นคุณค่าและความสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนท้องถิ่นของตัวเอง สังเกตได้จากพฤติกรรมเชิงบวกที่แสดงออกมา เช่น การตั้งใจเรียน การช่วยกันแชร์เพจประชาสัมพันธ์ การฝากคุณครูท่านอื่นกดติดตามเพจ การช่วยตอบคำถามลูกค้าในช่องแชท เป็นต้น

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

สมรรถนะที่ 1 ความสามารถในการสื่อสาร

นักเรียนผ่านเกณฑ์ทุกคน โดยนักเรียนสามารถออกแบบข้อความโฆษณาที่น่าสนใจ เชิญชวนให้ติดตามร้านค้าได้ นอกจากนี้นักเรียนสามารถนำเสนองานให้ครูและเพื่อนเข้าใจได้

สมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด

นักเรียนผ่านเกณฑ์ทุกคน จากกิจกรรมแผนผังก้างปลา เรื่อง แนวทางพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชน และกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาร้านค้าในชุมชน โดยนักเรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหาสาเหตุและผลกระทบนำไปสู่การเสนอแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจในชุมชนและการลงปฏิบัติช่วยเหลือร้านค้าในชุมชนก็ทำให้นักเรียนได้คิดสร้างสรรค์วิธีการที่จะช่วยประชาสัมพันธ์ร้านค้า

สมรรถนะที่ 3 ความสามารถในการแก้ปัญหา

นักเรียนผ่านเกณฑ์ทุกคนจากกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาร้านค้าในชุมชนนักเรียนได้ลงพื้นที่ปฏิบัติจริงและเมื่อพบเจอปัญหานักเรียนสามารถแก้ไขปัญหาเบื้องต้นได้

สมรรถนะที่ 4 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

นักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 95 และต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 5 ในการทำงานกลุ่มมีนักเรียนบางส่วนไม่มีความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็น เนื่องจากกลัวว่าความคิดเห็นของตนจะทำให้งานไม่ถูกต้อง

สมรรถนะที่ 5 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี

นักเรียนผ่านเกณฑ์ทุกคน โดยนักเรียนสามารถใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายและถูกต้องในการค้นหาข้อมูล และใช้สื่อออนไลน์อย่างสร้างในการประชาสัมพันธ์ร้านค้า

คุณลักษณะอันพึงประสงค์

นักเรียนผ่านเกณฑ์ทุกคน โดยนักเรียนทุกคนมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ การมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน และมีจิตสาธารณะผ่านพฤติกรรมเชิงบวกในขณะทำกิจกรรมและหลัง

การทำกิจกรรม เช่น การส่งงานตามกำหนดเวลา การตอบคำถามในชั้นเรียน การช่วยเหลือร้านค้าในการดูแล
เพจประชาสัมพันธ์แม้จะเป็นช่วงหลังการส่งงานแล้ว เป็นต้น

ปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไข

ปัญหา เรื่อง นักเรียนบางคนไม่มีความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็น

สาเหตุ 1) ลักษณะนิสัยส่วนตัวของนักเรียนประเภท introvert ที่ไม่ค่อยพูดหรือไม่ชอบทำงานกลุ่ม

2) หัวหน้ากลุ่มไม่ทราบวิธีการทำงานกลุ่มที่สามารถเชิญชวนให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มแสดงความคิดเห็น
ได้อย่างมั่นใจ

วิธีการแก้ไขปัญหา

- 1) ครูสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างคุณลักษณะ
หรือสร้างความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็นและให้กับนักเรียน
- 2) ครูแนะนำวิธีการสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงานกลุ่มให้กับหัวหน้ากลุ่ม เช่น วิธีการพูดคุย, เครื่องมือ
สื่อสารที่จะช่วยให้เพื่อนในกลุ่มแสดงความคิดเห็นได้
- 3) ครูยกตัวอย่างข้อดีของการยอมรับฟังความคิดเห็นของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม
- 4) ครูจัดให้มีการทำงานกลุ่มเพื่อสร้างคุณลักษณะหรือความมั่นใจในการทำงานกลุ่มให้กับนักเรียน
- 5) ครูเปิดช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ให้นักเรียนปรึกษากับครูได้ตลอด